

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Květoslava Hánová

O zařazování absolventů přírodovědecké fakulty na místa učitelů učňovských škol- matematický obor

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 12 (1967), No. 5, 295--296

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/138938>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1967

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

O ZAŘAZOVÁNÍ ABSOLVENTŮ PŘÍRODOVĚDECKÉ FAKULTY NA MÍSTA UČITELŮ UČŇOVSKÝCH ŠKOL — MATEMATICKÝ OBOR

KVĚTOSLAVA HÁNOVÁ, Brno

Ve směrných číslech, které přicházejí pro učitelské studium na naši a filosofickou fakultu, je zahrnut i značný počet učitelů na učňovských školách. Tomu odpovídá i praxe při rozmísťovacím řízení, kdy již nejméně 3 roky naši absolventi dostávají umístěnky na tyto školy, v roce 1963/64 v kombinaci M-Dg to bylo 70% všech umístěnek, na M-Fy asi 50%.

Tato praxe se zavedla jako důsledek dnes již opuštěného stanoviska, že vzhledem k tendenci úplného středoškolského vzdělání pro veškerou mládež do 18 let měly být učňovské školy kvalitou poskytovaného vzdělání téměř postaveny na roveň tehdejšími jedenáctiletkám. Vzhledem k tomu byl později upraven plat i úvazek učitelů na učňovských školách jako učitelům na výběrových školách III. stupně a současně vyšlo nařízení, že musí získat vysokoškolské vzdělání pro učitele III. stupně.

Poněvadž však praxe závodů i požadavky vysokých škol si vynutily diferencované vzdělání mládeže od 15 let, je dnes možné doložit platnými osnovami různých učňovských škol a osnovami SVVŠ značné rozdíly v matematickém vzdělání co do kvality i kvantity.

Domnívám se, že úprava platů a snížení počtu hodin na učňovských školách byly správné, protože tito učitelé vykonávají práci metodicky namáhavou, s různorodými žákovskými celky, střídavě se zde koná výuka ve škole a praxe v podnicích, učitel musí řešit obtížné kázeňské záležitosti a mít velké psychologické a pedagogické zkušenosti.

Požadavek vysokoškolského vzdělání učitelů učňovských škol rovnocenného se vzděláním učitelů na výběrové školy III. stupně je však podle mého mínění nadbytečný. Naše absolventky nastoupily i na školy hornické a stavební, kde mají ve třídě až 50% žáků bez ukončené docházky z DSŠ nebo ze zvláštní školy. S metodikou výuky vhodnou na výběrové školy zde ovšem nemohou mít úspěchy. Osnovy různých učňovských škol v republice jsou vcelku po odborné stránce nenáročné a zvládnout je musí každý průměrný absolvent pedagogické fakulty s aprobací s matematikou na II. stupeň. Navíc studium matematiky na naší fakultě bylo pro méně nadané studenty velmi obtížné, a nyní pracují na učňovských školách s představou, že naši školu studovali zcela zbytečně, a obviňují i fakultu, že je na toto povolání nepřipravila, jak měla. Tohoto mínění jsou také mnozí ředitelé učňovských škol.

Bylo by správné, kdyby otázka náplně učňovských škol a vzdělání učitelů na nich byla znovu na ministerstvu řešena, tentokrát bez růžových brýlí, na základě skutečného stavu na školách, a aby se neplýtvalo silami posluchačů i učitelů naší fakulty.

Navrhuji, aby oprávnění učit matematice na učňovských školách získávali absolventi pedagogické fakulty s matematikou na II. stupěň (popř. s rozšířeným studiem psychologie mládeže nad 15 let) a aby těmto učitelům byl přiznán nynější plat a míra vyučovacího úvazku 21 hodin.

REFORMA VYUČOVÁNÍ MATEMATICE V ŘECKU

FRANTIŠEK DUŠEK, Ústí nad Labem

Úsilí o reformu školské soustavy i o modernizaci náplně a vyučovacích metod jednotlivých předmětů, zvláště matematiky, zasahuje postupně všechny země, rozvinuté i vývojové. Vedle některých společných znaků, jako je obecná tendence k prodlužování povinné školní docházky, vyskytují se i odlišnosti ovlivněné tradicí a zvláštními podmínkami jednotlivých zemí. Není bez zajímavosti poučit se o vývoji školství a matematického vyučování v malé zemi, jakou je Řecko, kolébka starověké matematiky. Instruktivní a poutavý přehled podává o tom v mezinárodní hlídce amerického časopisu *The Mathematics Teacher* (November 1966) pracovník řeckého (ústředního) pedagogického institutu C. B. GLAVAS.

Základem školské soustavy byla v Řecku do roku 1964 šestiletá elementární škola, z níž bylo možno vstoupit na šestiletou střední školu po přijímací zkoušce z mateřského jazyka a z aritmetiky. Zkouška nebyla příliš přísná a při neúspěchu v červenci bylo možno v září ji opakovat. Ve větších městech měla střední škola v posledních třech ročnících dvě větve, klasickou a přírodovědnou nebo matematicko-fyzikální. V prvních třech ročnících se matematice vyučovalo po čtyřech týdenních hodinách; v dalších po čtyřech jen v klasické větvi, kdežto v druhé větvi po šesti. Náplň osnov v matematice byla tradiční. Ve třetím ročníku začínala algebra a systematický kurs geometrie, na vyšším stupni se obvyklé penzum z algebry, planimetrie, stereometrie a trigonometrie rozšiřovalo na reálných větvích o analytickou i deskriptivní geometrii a o úvod do infinitezimálního počtu.

V roce 1959 byla při ministerstvu školství ustavena zvláštní národní komise pro reformu středoškolské matematiky. Tato komise vypracovala pro nižší stupeň střední školy nové učební texty, jež se od roku 1962 začaly postupně zkoušet na deseti školách, jejichž učitelé prošli před zahájením školního roku stohodinovým seminářem vedeným členy národní komise, a i v průběhu školního roku navštěvovali pravidelně instruktáže. Učební texty byly obohaceny o elementární množinové pojmy, o geometrické transformace i o pojem vektoru. Sama národní komise zdůrazňuje, že texty jsou určeny spíše pro učitele než pro žáky.

Mezitím byla zákonem z roku 1964 provedena školská reforma, která rozdělila střední školu ve dva samostatné cykly, v tříleté gymnasium, na něž lze přejít z ele-